

Toeleidingsinstrument ReSet

Toeleiding van gezinnen naar de passende ReSet module(n)

Colofon

Uitgever: JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en ontwikkeling
Tekst: Geeske Hoogenboezem, wetenschappelijk functionaris JSO
Datum uitgave: oktober 2011
Bezoekadres: JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding
Nieuwe Gouwe Westzijde 1, 2802 AN Gouda
Postbus 540, 2800 AM Gouda
T 0182 547888
F 0182 547889
E info@jso.nl
www.jso.nl

Copyright © [jaar] JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding
Uit deze uitgave mag niets worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk,
fotokopie, microfilm, retrieval systemen of op welke andere wijze dan ook zonder toestemming van JSO.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Module 1. Opvoedingsondersteuning	4
Module 2. Communicatie verbeteren	6
Module 3. Ondersteuning bij de organisatie van het huishouden	7
Module 4. Ondersteuning bij het op orde brengen van de financiën/administratie.....	8
Module 5. Begeleiding bij het opbouwen en versterken van een sociaal netwerk	9

Inleiding

Dit toeleidingsinstrument is bestemd voor de thuisbegeleiders die de taak hebben gezinnen toe te leiden naar de best passende ReSet-module(n).

Doel toeleidingsinstrument

Het doel is: door het toetsen van de ernst en zwaarte van de gezinsproblemen samen met ouders bepaalt de thuisbegeleider welke module(n) de meest passende en effectieve hulp biedt aan het gezin.

Inhoud Toeleidingsinstrument

Bij het invullen van het instrument richt de thuisbegeleider zich op:

- Aan welk soort aanbod ouders behoefte hebben
- De aanwezigheid van risico- en problematische factoren.
- De beleving van de ernst en de zwaarte van de problemen door de ouder(s).
- Competenties en potentie van het gezin.
- Motivatie en mogelijkheden van het gezin om zelf problemen op te lossen.

Indicatiecriteria

Het toeleidingsinstrument sluit aan bij de risicofactoren die in de aanmeldprocedure aanleiding waren voor verwijzers om ReSet aan te vragen voor het gezin.

Fasering

Het toeleidingsinstrument biedt thuisbegeleiders houvast gedurende de fase waarin de begeleiding wordt opgestart (fase 2) en de fase van probleeminventarisatie (fase 3). Op basis van het toeleidingsinstrument wordt in het begeleidingsplan een verantwoorde keuze gemaakt over de in te zetten ReSet module(n).

De rol van ouders

De beleving van ouders op het gebied van de vijf ondersteuningsgebieden van ReSet wordt nadrukkelijk meegenomen.

Voorbeeldvragen over de beleving van de ouder die per gebied steeds kunnen terug keren zijn:

- Hoe lang bestaat het probleem?
- Wat betekent dat voor u? Wat doet dat met u?
- Wat hebt u er tot nu toe aan gedaan?
- Hoe pakte dat uit?
- Als iets niet werkte, hoe was dat voor u?
- Hebt u toen steun uit uw omgeving gehad? Waar of van wie heeft u toen steun gehad?
- Wat hebt u nodig om het wel aan te kunnen pakken?
- Waar zou u het eerst aan willen werken?

Toeleiding

Per ondersteuningsgebied staat een aantal vragen geformuleerd. Als meer dan de helft van de vragen aanleiding geeft tot het inzetten van de betreffende module, wordt deze opgenomen in het begeleidingsplan.

Module 1. Opvoedingsondersteuning

Doelgroep: Gezinnen waarin de ouders kampen met opvoedingsproblemen en/of de kinderen gedragsproblemen vertonen, al dan niet als gevolg van een stoornis, beperking of handicap bij ouders en/of kind(eren).

Checklist

Aanwezig	Risico's en problemen
	Ouders zijn onzeker over de manier waarop zij hun kinderen opvoeden.
	Er is sprake van opvoedingsproblemen.
	Ouders weten niet hoe zij met bepaald gedrag (schoppen, schelden, slaan, ongehoorzaamheid) van hun kind(eren) om moeten gaan.
	Ouders hebben geen regie over de opvoeding.
	De ouders zijn niet in staat hun kind(eren) voldoende structuur te bieden.
	Ouders zijn niet op de hoogte van de normale ontwikkeling bij kinderen en de rol van opvoeding daarbij.
	Er zijn dagelijks conflicten tussen ouders en kind(eren).
	Ouders zijn niet in staat hun kind(eren) positief te bekrachtigen.
	Ouders houden onvoldoende toezicht op hun kind(eren).
	Er is een vermoeden van huiselijk geweld.
	Er is sprake van een stoornis, beperking, verslaving of handicap bij ouder(s).
	Er is sprake van een stoornis, beperking of handicap bij kind(eren).
	Er is een diagnose gesteld.
	Er is sprake van een informatieachterstand op het gebied van de stoornis, beperking of handicap in kwestie.
	Ouders hebben zelf een historie in (jeugd) hulpverlening.
	Ouders kunnen niet omgaan met de stoornis, beperking of handicap bij henzelf en/of kind(eren).
	TOTAAL

	Indien meer dan 8 risico's en problemen: zet module opvoedingsondersteuning in.
--	---

Module 2. Communicatie verbeteren

Doelgroep: Gezinnen waar tekortkomingen in communicatie- en/of interactiepatronen ten grondslag liggen aan de gesignaleerde opvoedproblemen.

Checklist

Aanwezig	Risico's en problemen
	Ouders zijn onzeker over de communicatie- en/of interactiepatronen in hun gezin.
	Ouders zijn niet in staat op een 'gewone' manier met elkaar en kinderen te communiceren (strijden, schreeuwen, verbale agressie).
	In het gezin is dagelijks meermaals sprake van negatieve initiatieven en negatieve reacties (Dekker & Biemans, 1994).
	In het gezin is sprake van (een) stoornis(sen), beperking(en) of handicap(s) die communicatie beïnvloeden en/of bemoeilijken.
	Ouders zijn niet in staat om grenzen te stellen en te handhaven.
	Ouders zijn niet in staat tot positieve bekrachtiging.
	Is er sprake van echtscheiding of relatieproblemen.
	Is er sprake van een nieuw samengesteld gezin.
	TOTAAL
	Indien meer dan 4 risico's en problemen: zet communicatiemodule in.

Module 3. Ondersteuning bij de organisatie van het huishouden

Doelgroep: Gezinnen die de regie over het huishouden kwijt zijn of dreigen te raken en die niet in staat zijn zelfstandig deze situatie te herstellen. Het feit dat het huishouden niet adequaat georganiseerd is, heeft tot gevolg dat de ouders onvoldoende tijd en aandacht kunnen besteden aan de opvoeding van hun kind(eren).

Checklist

Aanwezig	Risico's en problemen
	Ouders zijn onzeker over de manier waarop het huishouden draait.
	Het huis onvoldoende schoon, opgeruimd en veilig.
	Er is geen passende taakverdeling tussen de verschillende gezinsleden op het gebied van het huishouden.
	Er is onvoldoende inzicht in de noodzakelijke handelingen voor een georganiseerd huishouden.
	Er is onvoldoende inzicht in aspecten m.b.t. hygiëne en veiligheid.
	Ouders en andere gezinsleden zijn potentieel in staat noodzakelijke handelingen voor een georganiseerd huishouden uit te voeren.
	De woning is ongeschikt voor het gezin (grootte, ligging, voorzieningen, etc.)
	TOTAAL
	Indien meer dan 3 risico's en problemen: zet module ondersteuning bij de organisatie van het huishouden in.

Module 4. Ondersteuning bij het op orde brengen van de financiën/administratie

Doelgroep: Gezinnen waar de financiën en/of administratie dermate ongeorganiseerd zijn dat er geen overzicht (meer) is. Het feit dat de financiën en/of administratie niet adequaat georganiseerd zijn, heeft tot gevolg dat de ouders onvoldoende tijd en aandacht kunnen besteden aan de opvoeding van hun kind(eren).

Checklist

Aanwezig	Risico's en problemen
	Ouders zijn onzeker over financiën en/of administratie.
	De financiën zijn niet op orde.
	De administratie is niet op orde.
	Er is geen overzicht van de financiën.
	Er is geen overzicht van de administratie.
	Het gezin heeft schulden.
	Post wordt niet open gemaakt.
	Het gezin kan niet budgetteren.
	Het gezin doet onverantwoorde aankopen.
	In het gezin is sprake van werkloosheid.
	Financiële problemen leiden tot huisvestingsproblemen.
	In het gezin is sprake van verslaving.
	Het gezin maakt geen gebruik van relevante voorzieningen en regelingen (bv. huurtoeslag, zorgtoeslag, bijzondere bijstand, geld terug regelingen).
	TOTAAL
	Indien meer dan 6 risico's en problemen: zet module financiën/administratie in.

Module 5. Begeleiding bij het opbouwen en versterken van een sociaal netwerk

Doelgroep: Gezinnen met een beperkt sociaal netwerk, waar het vermoeden bestaat dat er sprake is van opvoedingsproblematiek.

Checklist

Aanwezig	Risico's en problemen
	Ouders ervaren een gemis op het gebied van sociale contacten.
	Ouders hebben niet dagelijks contacten met vrienden, kennissen, burens.
	Ouders hebben niet wekelijks contact met instanties (o.a. school, CJG, PSZ, KDV, sociale dienst, welzijnswerk, uww). ¹
	Ouders hebben geen werk.
	De culturele achtergrond van het gezin is een belemmering voor het opbouwen van sociale contacten.
	Er is sprake van een stoornis of handicap die het opbouwen van een sociaal netwerk belemmert.
	Het gezin heeft geen toegang tot internet en is er geen telefoon.
	Ouders hebben geen overzicht van laagdrempelige voorzieningen waar zij gebruik van zouden kunnen maken (bibliotheek, speeltuin, inloop, etc.).
	Ouders beschikken niet over voldoende sociale vaardigheden.
	Er is sprake van negatieve beïnvloeding door de woonomgeving (bv pesterijen).
	Er is sprake van tienermoederschap.
	TOTAAL
	Indien meer dan 5 risico's en problemen: zet module opbouwen en versterken sociaal netwerk in.

¹ Bedoeld wordt dat ouders ten minste met een instantie per week contact hebben. Hierbij gelden ook de gewone haal en breng contacten op school of kinderopvang. Deze indicator heeft betrekking op sociaal isolement: komen ouders überhaupt de deur wel uit?
